

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
YAYIN NO : 40

**AVRUPA'DA YENİ KUŞAK
TÜRK GENÇLİĞİ
(KİMLİK VE UYUM SORUNLARI)**

Prof. Dr. H. Musa TAŞDELEN

Doç.Dr. Edibe SÖZEN Doç. Dr. Hacı DURAN

Yrd.Doç.Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Sakarya - 2000

ÖZET

Yurt dışına işçi göçü, 1960'lı yılların başından itibaren başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesine yönelmiş, 1970'li yıllarda da yoğun bir şekilde devam etmiştir. Başlangıçta geçici bir süre çalışmak ve ihtiyaç duyulan tasarrufu yaptıktan sonra ülkeye dönmek üzere giden işçilerimizin bu geçiciliği kalıcılığa dönüşmüş, yurt dışında kalınan süre uzadıkça da aile birleşmeleri gerçekleşmiştir. Sonuçta hayatının tamamını yurt dışında geçiren ikinci ve üçüncü kuşak Türkler ortaya çıkmıştır. Yurtdışındaki varlığına geçici gözüyle bakan ve herhangi bir uyum amacı ve problemi olmayan birinci neslin yerini, artık kuşaklar boyu yurtdışında kalmayı düşünen ikinci ve üçüncü nesil almıştır. Birinci nesil açısından işyerinde uyumlu olmak yeterli olmaktayken, ikinci ve üçüncü kuşak için, okulda ve okul dışı toplumsal çevreyle uyum problemi gündeme gelmiştir.

Yeni kuşak Türk gençleri, bir taraftan ailede ve yakın çevrede diğer taraftan okulda ve Avrupalı toplumsal çevrede iki yönlü sosyalleşme sürecine maruz kalmışlardır. İlk dönemlerde, iki kültür arasındaki marjinal konumları nedeniyle yaşadıkları kimlik buhranı, artık yerini iki dilliliğe (bilungualizm), iki vatanlılığa ve çifte kimliğin gelişimine bırakmaktadır. Türk gençlerinin kültürel kimlikleri din, dil ve anavatan kavramları çerçevesinde şekillenmektedir. İkidillilik ve ikivatanlılık bir yönüyle göçmen topluluğa mensubiyeti ifade ederken, diğer yönüyle Avrupalı toplumla özdeşleşmeyi mümkün kılmaktadır. Kültürel kimliğin şekillendiği sosyal mekan, camii, demek ve disko olmak üzere üç merkezlidir. Yeni kuşaklar kendi kimliklerini tanımlarlarken, tepkisellikten uzak ve nesnel bir tutumla, diğergâm ve dayanışmacı değerlere öncelik vermişler, yerli toplumun kimliğini tanımlarken ise, bireysel ve rasyonel değerleri önplana alarak kanaat belirtmişlerdir.

Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk gençleri, uyumu arzulamakta, ancak bunu kendi kültürel kimliğini muhafaza edebilme şartıyla düşünmektedir. Birarada yaşamının yolu olarak yerli toplum nezdinde kimliğinin tanınması ve kültürel değerlerine hoşgörü gösterilmesi başlıca beklentileridir. Yeni kuşaklar arasında kolektif davranış biçimi egemen olmakla birlikte, bireysel davranışın da gelişmeye başladığı, uyum davranışı bakımından kolektiflikle bireyselliğin içiçe birarada bulunduğu gözlenmiştir. Geçmişte Avrupalı toplumsal çevreyle ilişkilerde zaman zaman ortaya çıkan tepkiselliğin kaynağı ise, bir eziklik duygusundan ziyade, ayrımcılık ve dışlanmaya maruz kalmalarından dolayı kendilerine haksızlık edildiği düşüncesidir. Vatandaşlık konumunun elde edilmesi ile geleceğe yönelik olumlu beklentilerin artması, uyumun psikolojik şartıdır. Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan Türkler, Türkiye Cumhuriyetinin birer vatandaşı olarak millî bir kimliği taşırlarken, yaşadıkları ülkenin vatandaşlığını elde etmeye başlamalarıyla birlikte, farklı bir etnik kimliğe sahip göçmen vatandaşlar topluluğuna dönüşmektedir. Batı Avrupa ülkeleri için bu oldukça yeni bir olgudur. İşgücü göçü, bu ülkelerde yeni etnik azınlıkların oluşumuna zemin hazırlamıştır.